

ΘΕΜΑ: Δήμευση περιουσιών ελλήνων πολιτών

1. Με την Α' και την Στ' Συντακτικές Πράξεις της 6^{ης} Νοεμβρίου 1944 και, αντίστοιχα, της 20^{ης} Ιανουαρίου 1945 δημεύθηκαν οι περιουσίες ελλήνων πολιτών που βρίσκονται είτε σε αστικές είτε σε αγροτικές περιοχές της Βορείου Ελλάδος. Οι πολίτες αυτοί είχαν συνεργασθεί με τις αρχές κατοχής και διέφυγαν με τη λήξη του Β' Παγκοσμίου Πολέμου σε χώρες της Ανατολικής Ευρώπης.

2. Με το Ν.Δ. 1108/1972 αποκαταστάθηκε το δικαίωμα ιδιοκτησίας πολιτικών προσφύγων σε δημευθέντα αγροτικά ακίνητά τους και σε κτίσματα που βρίσκονται σε χωριά ή σε κωμοπόλεις με πληθυσμό μέχρι 5.000 κατοίκων. Εξάλλου, με το ν. 1540/1985 το Ελληνικό Δημόσιο ανέλαβε την υποχρέωση να αποδώσει τις περιουσίες όσων πολιτικών προσφύγων είχαν δημευθεί. Σε αυτές δεν περιλήφθηκαν όμως όσες δημεύθηκαν δυνάμει των παραπάνω Συντακτικών Πράξεων.

3. Το αίτημα αποκατάστασης του δικαιώματος ιδιοκτησίας αφορά ιδίως ακίνητα - πολιτικών προσφύγων ή των κληρονόμων τους- που βρίσκονται στους ευαίσθητους, από πλευράς σύνθεσης του τοπικού πληθυσμού, νομούς Καστοριάς, Πέλλας και Φλώρινας. Ο Συνήγορος του Πολίτη, που είχε επιληφθεί του θέματος, πρότεινε στην Ετήσια Έκθεσή του για το 1998 την υπαγωγή και αυτών των περιπτώσεων στις ρυθμίσεις του Ν.Δ. 1108/1972.

4. Το Ελληνικό Δημόσιο ως κύριος των δημευθέντων ακινήτων μπορεί να τα διαθέσει ελεύθερα, χωρίς όμως να το έχει πράξει ως σήμερα. Αξίζει να σημειωθεί, ότι η Νομαρχία Φλώρινας έχει αναστείλει δύο φορές, το 1998 και το 2000, την εκποίηση τέτοιων ακινήτων.

5. Η αποκατάσταση του δικαιώματος της ιδιοκτησίας έχει απασχολήσει στο παρελθόν τα συναρμόδια Υπουργεία (Εθνικής Οικονομίας, Οικονομικών, Γεωργίας και Δικαιοσύνης). Αν και αναγνωρίζεται γενικά η ανάγκη αντιμετώπισης του προβλήματος, δεν έχει ακόμη αναληφθεί σχετικά καμία πρωτοβουλία. Από τη συνημμένη αλληλογραφία φαίνεται ότι οι ενδιαφερόμενοι έχουν προσφύγει στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

6. Έως την έκδοση της απόφασής του, η οποία εκτιμάται ότι θα είναι θετική για τους προσφεύγοντες, οι αρμόδιοι Υπουργοί πρέπει να αναλάβουν πρωτοβουλία για την αντιμετώπιση του ζητήματος. Θα ήταν ορθό ο Πρωθυπουργός να τους ζητήσει να μελετήσουν το θέμα και να προτείνουν λύση. Είναι αυτονόητο ότι πρέπει να εξετασθούν προσεκτικά, και κατά περίπτωση, όλες οι πτυχές του προβλήματος, ώστε να αποφευχθούν μη επιθυμητές πολιτικά συνέπειες (λ.χ. επιστροφή περιουσιών Τσάμηδων).

Αθήνα, 22 Μαρτίου 2002

Dis.M(7)/XI/DimefsiPeriousias.doc/XI/22.3.02/p.1-2/rp